

259. 1.

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet, houdende naturalisatie van *Robert Karl Angermann* en 19 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming. s-Gravenhage, den 29 Januari 1940.

W I L H E L M I N A.

259. 2.

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Robert Karl Angermann* en 19 anderen, die aan Ons het verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlander-schap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* n°. 204);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Robert Karl Angermann*, geboren te *Weenen (Duitschland)* den 21 April 1908, technisch beambte, wonende te *IJmuiden*, gemeente *Velsen*, provincie *Noordholland*;
- 2°. *Alma Margerete Brüggemann*, geboren te *Pewsum (Duitschland)* den 9 Juli 1892, dienstbode, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 3°. *Katharina Dörner*, geboren te *Weenen (Duitschland)* den 12 September 1904, dienstbode, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 4°. *Maria Eisenberger*, geboren te *Balassagyarmat (Hongarije)* den 17 Januari 1911, vroedvrouw, wonende te *Aalsmeer*, provincie *Noordholland*;
- 5°. *Wilhelmina Frederika Erdle*, geboren te *Vlissingen (Zee-land)* den 27 Mei 1905, telefoniste, wonende te *Vlissingen*, provincie *Zeeland*;
- 6°. *Anna Fleck*, geboren te *Neunkirchen (Duitschland)* den 4 Juni 1907, zonder beroep, wonende te *Gorinchem*, provincie *Zuidholland*;
- 7°. *Johan Heinrich Maria van Haaren*, geboren te *Herwen en Aerdt (Gelderland)* den 31 Januari 1912, kweker, wonende te *Zevenaar*, provincie *Gelderland*;
- 8°. *Julius Isaak*, geboren te *Keulen (Duitschland)* den 15 November 1892, procuratiehouder en kassier, wonende te *'s-Gravenhage*, provincie *Zuidholland*;
- 9°. *Alwine Hedwig Klimmek*, geboren te *Altenbochum (Duitschland)* den 9 December 1910, hulp in de huishouding, wonende te *'s-Gravenhage*, provincie *Zuidholland*;

- 10°. *Franz Johann Paul*, geboren te *Weenen (Duitschland)* den 11 Augustus 1907, koopman, wonende te *Leeuwarden*, provincie *Friesland*;
- 11°. *Rudolf Pruckmüller*, geboren te *Freistadt (Duitschland)* den 27 Maart 1893, koopman, wonende te *Batavia (Nederlandsch-Indië)*;
- 12°. *Wilhelm Bernhard Adolf Rabener*, geboren te *Leutzsch*, thans *Leipzig (Duitschland)*, den 28 Juni 1913, winkelchef, wonende te *Haarlem*, provincie *Noordholland*;
- 13°. *Nicolas Pierre Raphaël*, geboren te *Ukkel (België)* den 18 Januari 1912, leeraar, wonende te *Jogjakarta (Nederlandsch-Indië)*;
- 14°. *Petronella Sophia Johanna Schure*, geboren te *'s-Gravenhage (Zuidholland)* den 15 October 1907, leerares, wonende te *Voorschoten*, provincie *Zuidholland*;
- 15°. *Wilhelm Theiner*, geboren te *Hummelwitz, Reinerz (Duitschland)* den 2 October 1899, smelter, wonende te *Beverwijk*, provincie *Noordholland*;
- 16°. *Hubertine Wilhelmine Gertrud Maria Tillmanns*, geboren te *Aken (Duitschland)* den 17 Februari 1890, gouvernante, wonende te *Maastricht*, provincie *Limburg*;
- 17°. *Johann Evangelist Ulrich*, geboren te *Linz (Duitschland)* den 3 September 1901, huisbewaarder, wonende te *Hilversum*, provincie *Noordholland*;
- 18°. *Wilhelm Heinrich Karl Wand*, geboren te *Essen (Duitschland)* den 7 Juli 1911, kapper, wonende te *Geleen*, provincie *Limburg*;
- 19°. *Fredericus Henricus Joannes Antonius Willems*, geboren te *Overpelt (België)* den 17 Juli 1897, winkelier, wonende te *Tiel*, provincie *Gelderland*;
- 20°. *Leonidas Jean Zannis*, geboren te *Rotterdam (Zuidholland)* den 7 April 1913, koopman, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*.

Artikel 2.

Deze wet treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

259. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van ROBERT KARL ANGERMANN en 19 anderen moge de ondergeteekende het volgende aanteekenen.

De in artikel 1 onder 1°. genoemde verzoeker, van Oostenrijksche herkomst, heeft sinds Mei 1922 hier te lande hoofdverblijf. Ook voordien had hij reeds eenigen tijd in Nederland vertoefd. Hij is hier te lande bij pleegouders opgegroeid, heeft Nederlandsch onderwijs genoten en kan als ingeburgerd worden beschouwd. Hij is werkzaam als technisch beambte bij de Koninklijke Nederlandsche Hoogovens en Staalfabrieken te IJmuiden en voorziet aldus in zijn onderhoud.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 2°, is geboren te Pewsum (Duitschland). Afgezien van een onderbreking van eenige maanden, is zij sedert 1924 onafgebroken in Nederland

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

woonachtig. Verzoekster is reeds 13 jaren bij dezelfde familie als dienstbode werkzaam. Zij wil gaarne hier te lande blijven wonen.

De in artikel 1 onder 3°. genoemde verzoekster is te Weenen geboren. In Juli 1922 kwam zij naar Nederland, waar zij sedertdien onafgebroken heeft gewoond. Zij gevoelt zich hier te lande thuis. Als dienstbode voorziet zij in haar onderhoud.

De staatlooze verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 4°. is geboren te Balassagyarmat (Hongarije). Sedert Januari 1925 is zij in Nederland woonachtig. Aan de kweekschool voor vroedvrouwen te Amsterdam heeft zij het eindexamen als vroedvrouw behaald en is thans als zoodanig in Aalsmeer werkzaam. Verzoekster kan als ingeburgerd worden beschouwd.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 5°. is hier te lande geboren uit een vader van Duitsche en een moeder van Nederlandsche herkomst. Sedert haar geboorte heeft zij onafgebroken in Nederland gewoond, waar zij werd opgevoed en de school bezocht. Zij gevoelt zich aan Nederland gehecht en wenscht hier te lande te blijven wonen. Een zuster is met een Nederlander gehuwd. Als telefoniste bij de Koninklijke Maatschappij „de Schelde”, te Vlissingen, verdient verzoekster het brood.

De in artikel 1 onder 6°. genoemde verzoekster is geboren te Neunkirchen (destijds Oostenrijk). Sinds Mei 1921 verblijft zij hier te lande bij pleegouders. Zij gevoelt zich tot Nederland aangetrokken en wil er gaarne blijven wonen. In haar onderhoud wordt voorzien.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 7°. is hier te lande geboren en getogen. Zijn vader bezat de Duitsche nationaliteit, terwijl zijn moeder een van oorsprong Nederlandsche vrouw is. Sedert zijn geboorte heeft hij onafgebroken in Nederland gewoond. Hij kreeg een Nederlandsche opvoeding en bezocht Nederlandsche scholen. Als groente- en fruitkweker heeft hij een bestaan.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 8°. is te Keulen geboren. Einde 1918 vestigde hij zich voorgoed in Nederland. Hij kan geacht worden te zijn ingeburgerd. Als procuratiehouder en kassier is hij werkzaam in den kanthandel van zijn zwager.

De uit Altenbochum (Duitschland) afkomstige verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 9°. kwam kort na haar geboorte met haar ouders naar Nederland. Tot 1914 woonde zij te Schaesberg en vertrok toen weder naar Duitschland. In November 1930 keerde zij naar Nederland terug. Sedertdien heeft zij steeds hier te lande gewoond. Zij gevoelt zich ingeburgerd. Zij is werkzaam als hulp in de huishouding en voorziet aldus in haar onderhoud.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 10°. is te Weenen geboren. In Juli 1920 kwam hij naar Nederland, waar hij bij pleegouders is opgevoed. Hij heeft hier te lande de ambachtsschool bezocht en heeft zich vervolgens voor machinist ter koopvaardij bekwaamd. Aanvankelijk was hij als zoodanig in dienst bij de Stoomvaart Maatschappij Nederland, te Amsterdam. Thans is hij handelaar in bakkerijmachines en ovenbouwer. Hij is gehuwd met een van oorsprong Nederlandsche vrouw en heeft twee kinderen, die beiden hier te lande zijn geboren. Hij kan op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De in artikel 1 onder 11°. genoemde verzoeker, van Oostenrijksche herkomst, vestigde zich in Maart 1922 in Nederlandsch-Indië. Afgezien van een tweetal onderbrekingen wegens buitenlandsch verlof, heeft hij aldaar steeds gewoond. Hij is gehuwd met een van oorsprong Nederlandsche vrouw en heeft twee kinderen, die beiden in Nederlandsch-Indië zijn geboren. Een zuster bezit de Nederlandsche nationaliteit door huwelijk. Verzoeker gevoelt zich tot het Nederlandsche Staatsburgerschap aangetrokken. Als koopman verdient hij het brood voor zich en de zijnen.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 12°. is te Leutzsch, thans Leipzig, geboren uit het huwelijk van een Duitschen vader en een van oorsprong Nederlandsche moeder. In Juli

1920 kwam hij, zeven jaar oud, naar Nederland, waar hij sedertdien steeds heeft gewoond. Hij heeft een Nederlandsche opvoeding en opleiding genoten en is met een Nederlandsche verloofd. Hij kan als ingeburgerd worden beschouwd. Zijn broeder is bereids tot Nederlander genaturaliseerd. Verzoeker heeft als chef van de schoenenafdeeling van een groot winkelbedrijf voldoende middelen van bestaan.

De in artikel 1 onder 13°. genoemde verzoeker is te Ukkel (België) geboren. Zijn vader bezat de Amerikaansche, zijn moeder vóór het huwelijk de Nederlandsche nationaliteit. In Augustus 1929 kwam hij naar Nederland. Hij studeerde aan de Rijksuniversiteit te Leiden in de Romaansche talen. Thans is hij in Nederlandsch-Indië als leeraar in het Fransch werkzaam bij het middelbaar onderwijs.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 14°. is hier te lande geboren uit het huwelijk van een Duitschen vader en een van oorsprong Nederlandsche moeder. Sedert haar geboorte heeft zij onafgebroken in Nederland gewoond. Zij heeft Nederlandsch onderwijs genoten en in de biologie gestudeerd. Zij is als leerares in de plant- en dierkunde verbonden aan het R.-K. meisjeslyceum te Tilburg.

De in artikel 1 onder 15°. genoemde verzoeker, van Duitsche herkomst, is sedert December 1927 in Nederland gevestigd. Hij is gehuwd met een vóór het huwelijk Nederlandsche vrouw en heeft vier kinderen. Deze kinderen krijgen een Nederlandsche opvoeding. Verzoeker kan als ingeburgerd worden beschouwd. Als hoofdsnelter bij het Hoogovenbedrijf te IJmuiden voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 16°. is te Aken geboren. In 1911 vestigde zij zich in Nederland. Sedertdien heeft zij steeds hier te lande haar hoofdverblijf gehad. Zij gevoelt zich aan Nederland gehecht en wenscht hier te blijven wonen. Als gouvernante voorziet zij in haar onderhoud.

De in artikel 1 onder 17°. genoemde verzoeker, van Oostenrijksche herkomst, vestigde zich in 1922 in Nederland. Hij heeft sindsdien steeds hier te lande gewoond, is gehuwd met een vóór het huwelijk Nederlandsche vrouw en kan als ingeburgerd worden beschouwd. Als huisbewaarders voorzien verzoeker en zijn echtgenoot in hun onderhoud.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 18°. is te Essen geboren uit het huwelijk van een Duitschen vader en een van oorsprong Nederlandsche moeder. In 1917 kwam hij, zes jaar oud, met zijn grootmoeder herwaarts. Sindsdien heeft hij steeds in Nederland gewoond. Hij heeft een Nederlandsche opvoeding en Nederlandsch onderwijs genoten, is met een Nederlandsch meisje verloofd en gevoelt zich hier te lande thuis. Zijn moeder is met een Nederlander hertrouwd. Verzoeker drijft een kapperszaak, welke hem voldoende middelen van bestaan oplevert.

De in artikel 1 onder 19°. genoemde, geboren te Overpelt (België), bezit de Belgische nationaliteit. Eenige maanden na zijn geboorte, in December 1897, werd hij naar Nederland gebracht. Sederdien heeft hij steeds hier te lande gewoond. Hij gevoelt zich Nederlander. Verschillende zijner verwanten bezitten bereids de Nederlandsche nationaliteit. Als winkelier, assuradeur en castreur voorziet verzoeker in zijn onderhoud.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 20°. is hier te lande geboren uit een vader van Grieksche en een moeder van Nederlandsche herkomst. Hij heeft steeds in Nederland gewoond, ontving een Nederlandsche opvoeding en bezocht Nederlandsche scholen. Hij is in het bezit van het eindexamen hoogereburgerschool. Verzoeker is met een Hollandsch meisje verloofd. Als koopman in scheepsbenodigdheden voorziet hij in zijn onderhoud. Tevens is hij beëdigd tolk in de Grieksche taal bij de arrondissementsrechtbank te Rotterdam.

Ten aanzien van allen geldt, dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij hun nationaliteit door de voorgestelde naturalisatie zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

De Minister van Justitie,
P. S. GERBRANDY.